

Huisarts en Wetenschap**Redactie**

Dr. H.C.P.M. van Weert, hoofdredacteur
 Dr. H.C.A.M. van Rijswijk
 Dr. H.J. Schers
 Dr. W.E.M. Spinnewijn
 Dr. TH.J.M. Verheij
 Dr. Th. Voorn
 Dr. J.C. van der Wouden
 K. Jongebreur, aios, stagiair

Redactiesecretariaat

F. Jaspers-Gerritsma, S.H. Umans, H. Helsloot
 Postbus 3231, 3502 GE Utrecht
 T (030) 282 35 52, F (030) 282 35 01
 E-mail redactie@nhg.org

Basisvormgeving

Helfrich ontwerp bureau, Deventer

Nederlands Huisartsen Genootschap

Mercatorlaan 1200, 3528 BL Utrecht
 Postbus 3231, 3502 GE Utrecht
 T (030) 282 35 00, F (030) 282 35 01

Uitgeverij/advertentie-exploitatie

Bohn Stafleu van Loghum, onderdeel van Springer Uitgeverij.
 Postbus 246, 3990 GA Houten
 Telefoon (030) 638 38 74

Advertenties behoeven de goedkeuring van de redactiecommissie.

Inzenden aan de uitgeverij, media.marketing@bsl.nl

Abonnementenadministratie

Klantenservice Bohn Stafleu van Loghum
 Postbus 246, 3990 GA Houten
 T (030) 638 37 36, F (030) 638 39 99
 Voor informatie en bestellingen raadpleeg
 www.bsl.nl

Nieuwe abonnementen

Abonnementen kunnen op ieder gewenst moment worden aangegaan en worden stilzwijgend met telkens een jaar verlengd tot wederopzegging. Een abonnement wordt één maal per jaar bij vooruitfacturering voor het aankomende jaar berekend. Een studentenabonnement loopt gelijk met het studiejaar, van 1 september t/m 31 augustus, en wordt stilzwijgend met telkens 1 jaar verlengd tot wederopzegging. Een studentenabonnement heeft een maximale looptijd van 2 jaar en wordt dan automatisch omgezet in een regulier abonnement. Bij wijziging van de tenaamstelling en/of het adres verzoeken wij u de adreswijziging met de gewijzigde gegevens op te sturen naar Bohn Stafleu van Loghum. Beëindiging van het abonnement kan uitsluitend schriftelijk en dient uiterlijk 2 maanden voor afloop van het lopende abonnementsjaar te zijn ontvangen.

Abonnementenprijzen

Jaarabonnement (incl. verzend- & administratiekosten)

particulieren: € 139,95

studenten: € 69,97

losse nummers: € 14,75

Prijswijzigingen voorbehouden

Voor buitenlandse abonnees geldt een toeslag op deze prijzen. Niet hiervoor genoemde prijzen op aanvraag of via www.bsl.nl.

Levering en diensten geschieden volgens de voorwaarden van Springer Uitgeverij, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Utrecht onder dossiernr. 32107635 op 1 januari 2008. De voorwaarden zijn in te zien op www.bsl.nl, of worden de koper op diens verzoek toegezonden.

ISSN 0018-7070

De redactie werkt volgens een redactiestatuut dat de onafhankelijkheid van de redactie waarborgt.

De NHG-Standaarden, in de praktijk en het NHG-nieuws vallen onder de verantwoordelijkheid van het NHG.

De artikelen uit H&W zijn voor NHG-leden, abonnees van de online-editie van H&W en abonnees van de gecombineerde folio/online-editie van H&W ook toegankelijk via de vakbibliotheek van Bohn Stafleu van Loghum: www.h&w.bsl.nl.

De dokter en het einde

Vorige maand schreven we nog over een nieuw begin, deze maand gaat H&W voor een belangrijk deel over het naderende einde. We hebben een aantal onderzoeksartikelen over onderwerpen waar u in de dagelijkse praktijk veel mee te maken krijgt.

Dementie staat de afgelopen jaren in de schijnwerpers. In 2005 is het Landelijk Dementie Programma gestart (LDP), dat zich richt op verbetering van de zorg voor dementiepatiënten. Het verwijt aan huisartsen is vaak dat ze de diagnose te laat stellen. Jansen et al. (pagina 115) onderzochten of dat zo is. Screening met behulp van korte vragenlijstjes detecteerde een behoorlijk aantal mensen met cognitieve problemen waarvan de huisarts niet op de hoogte was. Een relevant onderzoek dus, zeker in het kader van de ontwikkelingen in de ouderenzorg, maar de vraag of huisartsen moeten gaan screenen is hiermee, ook volgens de auteurs, zeker niet beantwoord. De voor- en nadelen moeten nog goed afgewogen worden en ethische aspecten spelen daar een belangrijke rol bij.

Het tweede artikel is van Borgsteede et al. (pagina 120) en richt zich op het naderende einde bij somatisch zieken. Het goede nieuws van dit mooie kwalitatieve onderzoek is dat huisartsen en hun patiënten het eens zijn over wat belangrijk is tijdens de laatste levensfase. Goede communicatie, continuïteit, beschikbaarheid buiten kantooruren en vakmanschap zijn allemaal belangrijk. In deze fase is persoonlijke continuïteit van groot belang. Het is voor de huisarts een uitdaging om deze kwaliteiten overeind te houden in een tijd waarin de organisatie van de zorg sterk aan verandering onderhevig is.

Het derde stuk over het naderende einde is van Oud et al. en betreft een inventarisatie van suïcide-uitingen op de dienstenpost in Groningen (pagina 124). Suïcidaliteit is tijdens de dienst geen zeldzaam verschijnsel – één op de driehonderd contacten gaat erover. Dienstdoende huisartsen en assistentes gaan er over het algemeen pragmatisch mee

om. Ze maken een eenvoudige risicoschatting, handelen ongeveer eenderde telefonisch af, en de rest behandelen ze vis-à-vis, thuis of op de post. Of de suïcidale patiënten tevreden waren na de telefonische contacten met de huisartsenpost weten we niet, maar het onderzoek van Giesen et al. (pagina 147) laat zien dat patiënten na telefonische contacten met de huisartsenpost vaak relatief minder tevreden zijn dan degenen die gezien worden. Ze voelen zich soms afgescheept. Misschien zou het hebben geholpen als deze patiënten zelf eerst hadden gezocht op het internet om te kijken of de doktershulp wel echt nodig was.

Het onderzoek van Dijkstra et al. (pagina 138) laat zien dat patiënten verrassend vaak met die vraag in gedachte op internet zoeken – is het wel nodig om naar de dokter te gaan? En als die patiënten naar het spreekuur komen, krijgen ze dan wat ze verwachten? Natuurlijk niet altijd, maar onze communicatie is eigenlijk alleszins redelijk, zo blijkt uit het onderzoek van Van den Brink-Muinen (pagina 141). Kortom, een H&W met veel lezenswaardig onderzoek. Wellicht zijn er wat weinig klinische onderwerpen, maar dat zal in de toekomst ook wel weer eens anders zijn.

De redactie

Rubrieken in dit nummer

Huisartsenzorg in cijfers	113
Kennistoets	151
Ingezonden	152
Cochrane-reviews	153
POEM	155
Boeken	157
Proefschriften	159